

Zapošljavanje osoba sa invaliditetom

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 32/2013 i 14/2022 - dr. zakon, "**Zakon**") propisana je obaveza svakog poslodavca koji ima **najmanje 20 zaposlenih** da ima u radnom odnosu određeni broj osoba sa invaliditetom.

Osoba sa invaliditetom, u smislu ovog Zakona, jeste lice sa trajnim posledicama telesnog, senzornog, mentalnog ili duševnog oštećenja ili bolesti koje se ne mogu otkloniti lečenjem ili medicinskom rehabilitacijom, koje se suočava sa socijalnim i drugim ograničenjima od uticaja na radnu sposobnost i mogućnost zaposlenja ili održanja zaposlenja i koje nema mogućnosti ili ima smanjene mogućnosti da se, pod ravnopravnim uslovima, uključi na tržište rada i da konkuriše za zapošljavanje sa drugim licima.

Ko ima obavezu zapošljavanja osoba sa invaliditetom?

Zakon propisuje da je poslodavac koji ima **od 20 do 49 zaposlenih** dužan da ima u radnom odnosu jednu osobu sa invaliditetom.

Poslodavac koji ima **50 i više zaposlenih** dužan je da ima u radnom odnosu najmanje dve osobe sa invaliditetom, i **na svakih narednih započelih 50 zaposlenih** po jednu osobu sa invaliditetom.

Navedenu obavezu nema novoosnovani poslodavac i to u trajanju od 24 meseca od dana osnivanja.

Obaveza zapošljavanja osoba sa invaliditetom postavljena je na mesečnom nivou i na taj način se prati.

Na koji način se može izvršiti propisana obaveza?

Obaveze, osim direktnim zapošljavanjem, poslodavci mogu da ispune uplatom određenih sredstava u budžet ili saradnjom sa preduzećima za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom.

U skladu sa odredbama Pravilnika o načinu praćenja izvršavanja obaveze zapošljavanja osoba sa invaliditetom i načinu dokazivanja izvršenja te obaveze ("Sl. glasnik RS", br. 101/2016, "**Pravilnik**") poslodavac izvršava obavezu zapošljavanja osoba sa invaliditetom i:

1) uplatom sredstava, u visini iznosa od 50% prosečne zarade po zaposlenom u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike **za svaku osobu sa invaliditetom koju nije zaposlio**, na uplatni račun budžeta Republike Srbije broj 840-745126843-22, koja sredstva pripadaju Budžetskom fondu za profesionalnu rehabilitaciju i podsticanje zapošljavanja osoba sa invaliditetom, na mesečnom nivou (**rok je do 5. u mesecu za prethodni mesec**). Uplatom sredstava, poslodavac ispunjava obavezu zapošljavanja;

2) zaključenjem ugovora/izvršenjem finansijske obaveze iz ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji, kupovini proizvoda ili vršenju usluga **sa preduzećem za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom** - u vrednosti od 20 prosečnih zarada po zaposlenom u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike u momentu zaključenja ugovora. Izvršenjem ove finansijske obaveze poslodavac izvršava obavezu zapošljavanja za jednu osobu sa invaliditetom za narednih 12 meseci od dana izvršenja obaveze.

Dostavljanje dokaza Poreskoj upravi

Pravilnikom je propisano da kontrolu izvršenja obaveze zapošljavanja osoba sa invaliditetom vrši Poreska uprava u skladu sa propisima kojima se uređuju poreski postupak i poreska administracija.

Poslodavac podnosi Poreskoj upravi izveštaj o izvršenju obaveze zapošljavanja osoba sa invaliditetom na **Obrascu IOSI** - Izveštaj o izvršenju obaveze zapošljavanja osoba sa invaliditetom.

Izveštaj na Obrascu IOSI podnosi se elektronskim putem preko portala Poreske uprave najkasnije do 5. u mesecu za prethodni mesec.

Radi dokazivanja izvršenja obaveze zapošljavanja osoba sa invaliditetom, pored ugovora o radu i prijave na obavezno socijalno osiguranje, poslodavac obezbeđuje i čuva dokaze o:

- 1) statusu zaposlenih osoba sa invaliditetom;
- 2) podnetom zahtevu za procenu radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja ili održanja zaposlenja;
- 3) izvršenoj uplati sredstava u Budžetski fond za profesionalnu rehabilitaciju i podsticanje zapošljavanja osoba sa invaliditetom, odnosno kopiju računa o uplati javnih prihoda budžeta Republike Srbije;
- 4) izvršenju finansijskih obaveza iz ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji, kupovini proizvoda ili vršenju usluga sa preduzećem za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom;
- 5) drugu dokumentaciju kojom dokazuje izvršenje obaveze zapošljavanja osoba sa invaliditetom.

Podsticaji i olakšice

Poslodavac koji zaposli osobe sa invaliditetom može da ostvari pravo na refundaciju primerenih troškova prilagođavanja radnog mesta za zapošljavanje tih lica, zatim pravo na subvenciju zarade za tu osobu u trajanju od 12 meseci kao i da bude oslobođen plaćanja poreza iz zarade i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na teret poslodavca, u skladu sa relevantnim zakonima.

Kaznene odredbe

Ako poslodavac ne izvrši obavezu zapošljavanja osoba sa invaliditetom u skladu sa Zakonom, Poreska uprava obračunava i nalaže za uplatu na propisani račun budžetskog fonda, za svaki mesec i svako lice sa invaliditetom koje je poslodavac bio u obavezi da zaposli, iznos u visini 50% prosečne zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Novčanom kaznom od 200.000,00 do 1.000.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne ispuni obavezu zapošljavanja osoba sa invaliditetom ili prijavi da je zaposlena osoba koja se ne smatra osobom sa invaliditetom, u skladu sa odredbama Zakona, dok će se novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 dinara kazniti za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 400.000,00 dinara kazniće se za navedeni prekršaj i preduzetnik.

Za sve dodatne konsultacije ili pravnu pomoć, možete se obratiti timu Tasić & Partneri putem maila na office@tasiclaw.com ili putem telefona na +381116302233.